

rolf de weert

DE TORENWACHTER

© 2015, rolf de weert

eerste druk, tweede oplage

omslagontwerp: Melissa van der Lek

uitgeverij: Brave New Books

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

rolf de weert

DE TORENWACHTER

Sprookje over een zoektocht naar de essentie van ons bestaan

Speciale dank aan: Wiggerien Kimstra, mijn correctrice.
Haar punctualiteit, taalgevoel en niet aflatend geduld
hebben ervoor gezorgd dat wat ik opschreef voor u
leesbaar werd.

Dit sprookje is geïnspireerd op het afscheid van mijn vader. Meester Frank, groot denker, fervent schaker en als geen ander bewust van de enorme macht en kracht van de bewegingen der stukken. Ik draag dit boekje op aan zijn kleindochters: Iris de Weert & Stella de Weert. Ik wens ze een mooi Voorland en helder zicht op de essentie van hun bestaan.

DE ZWARTE TOREN

Dit is ons verhaal. Het verhaal van een vader en zijn zoon. Het is bovenal mijn verhaal, ik heb het immers opgeschreven. Een reisverslag is het, van de reis van mijn vader Cathal en van mij. Mijn naam is Feoras. Twee voorbijgangers zijn wij, geen drakendoders of droomdichters, maar wel met onze eigen bijzondere gaven. Mijn vader kan de toekomst voorspellen en gedachten lezen en ik ben er niet zo lang geleden achter gekomen dat ik met mijn wil voorwerpen kan verplaatsen. De bestemming van onze reis? Het Voorland natuurlijk. Iedereen wil toch weten wat zijn Voorland is? Die onbekende, maar daardoor ook zo aantrekkelijke, plek achter de grens tussen heden en toekomst, tussen nu en dan, tussen wat is en wat nog komen gaat. Misschien wel voorbij de grens tussen werkelijkheid en fantasie? Dat is toch je Voorland? Kom maar met ons mee...

Na een paar dagen lopen in westelijke richting, zorgvuldig koersend de ondergaande zon achterna, kwamen we terecht in een streek waarvan we de naam niet wisten. Sinds ons vertrek uit ons Achterland raakten we meer en meer afgezonderd van de bewoonde wereld. Geen reden voor paniek en zeker geen reden om terug te willen. We waren niet voor niets op pad gegaan.

Nieuwsgierigheid naar het Voorland was sterker dan het verlangen vast te houden aan het vertrouwde.

Aan het begin van de zevende dag, achter een heuveltop die aanvankelijk het vergezicht ontnam, bereikten we een weldadig groenglooiend landschap. Een uitgestrekt dal met afwisselend bossen, graslanden en kleine waterstroompjes. Elke bomengroep paste precies op zijn plek, zonder de zichtbare sporen van mensenhanden.

Geen evenwijdige voren van een ploeg, geen kaarsrechte sloten of tekenen van houtkap. Geen hekken of beklinkerde wegen. Hier was alleen de natuur aan het werk en niemand anders. We genoten van het uitzicht en lieten de details tot ons doordringen. Je kent het vast, als je ergens langer stilstaat, komt het beeld tot leven. Een bruine roofvogel, herkenbaar aan zijn vingervormige veren aan de vleugels, cirkelde loom zijn rondjes op de warme opstijgende lucht. In de verte een gewei van een hert. Of was het toch een takkenbos? We hoorden en zagen talloze insecten. Bijna onhoorbaar riep een eenzame vogel klaaglijk om haar partner of misschien wel om haar kuikens. Het water ruiste zachtjes murmelend, blikkerige twinkels van de zon reflecteerden op zijn oppervlak. De lijn van de horizon verliep zonder onderbreking in een wijde cirkel met daarin de patronen en het rijke diepgroene kleurenpalet van een zomers parklandschap. Tevreden stonden we daar, totdat mijn vader meende een vreemde verstoring van het landschap te zien en mijn aandacht vroeg.

Ik volgde de richting van zijn wijzende vinger en mijn oog bleef rusten op een lomp en hoekig gebouw. Het moest een product van mensenhanden zijn. Wij kunnen nu eenmaal niet samenwonen met de natuur.

Op een open veld, een flink eind van ons verwijderd, stond een uit basaltblokken opgetrokken toren, die alle harmonie met haar omgeving verbrak. Het ding viel zo uit de toon dat het mij verbaasde dat het bouwwerk mij bij de vorige rondblik niet opgevallen was.

We gingen maar eens een kijkje nemen en naarmate we dichterbij kwamen, zagen we dat de toren erg oud moest zijn. Hij moet er dus al die tijd gestaan hebben, ook al was hij ons niet eerder opgevallen. De antracietkleurige stenen waren verweerd en met mos begroeid. Dikke stammen klimop zochten zich langs de buitenmuur een weg naar de omgang.

Begroeiing die jaren nodig heeft gehad in een land waar verder alle verwijzingen naar menselijke bewoning achterwege bleven. Geen wegen van of naar de toren, geen bruggetjes over de riviertjes, geen akkerbouw of tam vee. Alleen maar die ene toren, met een ontwerp dat nog het meeste deed denken aan een reuzenschaakstuk. Na verloop van tijd hadden we de toren bereikt en stonden we met ontzag aan de voet van het bouwwerk naar boven te kijken. Zoals met zoveel gebouwen die los staan van ijkpunten uit de nabije omgeving, was het bouwsel groter dan we in eerste instantie gedacht hadden.

Zachtjes floot de wind rond de kantelen. Dreigend, grauw en hooghartig leek de toren op ons neer te kijken. Na twee rondes om de basis was het duidelijk, deze toren had geen toegangsdeur! De grote donkere basaltblokken stonden in ononderbroken rijen opgestapeld alsof het niet de bedoeling was dat iemand ooit 'in' of 'uit' de toren zou gaan.

Zonder overleg met mijn vader besloot ik dat ik een gok wilde wagen om te zien of mijn nieuwe vermogens de stenen konden breken. In stilte verheugde ik mij op de komende krachtmeting. De soms nog moeilijk te bedwingen energiebron bonkte nu al tegen de binnenkant van mijn schedel. Het zwaarst was nog de voorbereiding, de bundeling, het bepalen van de richting en de verdeling van de kracht.

Dan volgde een moment van verzameling, te vergelijken en samengaand met het inhouden van de adem. Naarmate de ‘benauwdheid’ en het verlangen tot het nemen van de verlossende ademteug toenam, liep de energie op en maakte zich gereed voor de taak waarvoor deze gesteld werd. Dan kwam, wat men met boogschieten noemt: ‘de los’. Het mogen laten gaan. Net als een boogschutter voelde ik de krachten mijn lichaam verlaten. Denk aan een pijl, de veren nog bij je wang, de pees maximaal uitgetrokken, booghand en peeshand trekkend en duwend in gevecht, maar toch ontspannen. Je hebt allebei je ogen open en visualiseert dat de doelschijf steeds dichterbij komt, naar de pijl toe beweegt. En dan ineens die bevrijding.

Vanuit stilstand vertrekt je pijl, met een enorme kracht, snelheid, precisie en gratie onderweg naar zijn doel, resulterend in een prettig gevoel van opluchting en leegte. Je kijkt hem na, begeleidt hem op zijn vlucht tot aan de inslag. Je ziet de schacht zwemmen als een aal. Je ziet de pijl wentelen om zijn lengte-as. Zeven keer. Tot aan die droge “pplokk”, het geluid van de inslag één seconde en duizend jaar later.

[aantekening Cathal]

Ik had intussen de voorbereidingen van mijn zoon opgemerkt en maakte de weg vrij. Ik zag Feoras in een ademstilstand verdwijnen en wachtte gespannen af. Eindelijk mocht hij zijn jong verworven gave beproeven. Twee stralen fel blauw licht ontsprongen aan zijn vingertoppen. Uren-, maar het voelde als dagenlang heeft hij daar gestaan. Hij viel bijna voorover toen hij de muur eindelijk doorboorde en de massieve steen voelbaar de strijd opgaf. Het breken van de toren kostte hem te veel energie en hij zakte bewusteloos in elkaar. Ik sleepte zijn lichaam naar het open veld en wikkelde hem in zijn slaapzak.

[einde aantekening]

Pas lang na zonsondergang kwam ik weer bij uit de bewusteloosheid. Meteen dwaalden mijn ogen langs het duister silhouet van de bomenrij en bleven rusten bij de zwarte toren.

Vaag lichtschijsel was, nu het buiten aardedonker was, uit het gat in de muur zichtbaar. Cathal had het allang gezien, maar had al die tijd bij mij gewaakt tot ik weer bij kennis zou zijn. Zwijgend, op het eerste gezicht, neutraal, liet hij weten dat hij wel trots was op de geleverde prestatie, maar dat hij zich ook zorgen had gemaakt over mijn gezondheid.

Ik kreeg een stuk van zijn noodrantsoen, gemaakt van samengeperste gedroogde vruchten en een slok water om een beetje op verhaal te komen.

Toen ik mijn krachten weer grotendeels voelde terugkeren, liet ik al gauw merken dat ik graag naar de toren wilde.

Mijn vader knikte instemmend. Hij besepte dat het voorlopig de enige mogelijkheid was om meer duidelijkheid te krijgen in de eventuele bewoners van dit onbekende land (zou dit al het Voorland zijn?). Nieuwsgierig naar wat ons mogelijk te wachten stond, pakten we onze spullen en liepen naar de toren. Naarmate we dichterbij kwamen werd duidelijk hoe groot het gat was, en hoe dik de muur die ik doorboord had. Geen wonder dat ik buiten bewustzijn raakte. De opening was manshoog en ruim anderhalve meter breed geworden en de muur was wel een meter dik! Erachter een vaag schijnsel. Eenmaal bij de doorgang viel het op dat er geen directe lichtbron aan te wijzen was, maar dat het de binnenmuren zelf waren die een zacht licht uitstraalden. We klommen door de opening. Meteen achter het gat in de muur kronkelde een trap.

Naar rechts gingen de treden nog verder naar beneden en naar links ging de trap omhoog.

We stapten op de trede die evenwijdig lag aan het gat in de muur. Bij de vierde voet op deze trede gebeurde er iets wonderlijks. Het gat in de muur begon zich spontaan te dichten! Vanaf de randen groeide de muur dicht, als de wond in de pels van een aangeschoten dier. De muren kwamen onhoorbaar weer bijeen, en sloten zich zonder ook maar één teken van mijn krachttoer achter te laten.

Toch hadden we geen van beiden de neiging om door de steeds kleiner wordende opening weer naar buiten te vluchten.

Maar ik was er niet gerust op, vreemde krachten waren hier aan het werk, de toren had ons met moeite toegelaten maar zou hij ons ook weer laten gaan? Ik besloot om met de priem van mijn zakmes een teken in de muur te krassen waar de muur als laatste dichtgegroeid was. Ditzelfde herhaalde ik op de onderste trede om ons begin van de trap te markeren.

Cathal had dit niet eens gezien, hij was al aan de klimpartij begonnen. Ik haalde hem gelukkig al gauw weer in, en samen klommen we steeds hoger.

Na wel honderd rondes om de spil van de trap kwamen we eindelijk bij een openstaande deur. ‘Van binnen is deze toren heel wat hoger dan ik van buiten dacht,’ hijgde Cathal buiten adem. Veel tijd om zich daar over te verbazen kreeg hij niet. Na een eerste rondblik door de ruimte was de aandacht van mijn vader helemaal door de inrichting in beslag genomen. Het verblijf was ondanks de afwezigheid van ramen inderdaad prachtig ingericht. Op de vloer lag een geblokt patroon van zwart-witte hardstenen tegels. Middenin stond een antieke houten tafel met fraai bewerkte poten. Rondom de tafel stonden drie stoelen, en op tafel stond een sierlijke vaas met verse bloemen. Een vreemd tapijt met onleesbare tekens en symbolen hing aan de muur. Ook nu weer konden we geen aanwijsbare lichtbron vinden, ook al was de hele ruimte gevuld met een zacht licht zonder schaduwen. Er hing een heerlijke geur van bloemen en buitenlucht. We konden alleen niet zien waar die frisse lucht vandaan moest komen. Een raam konden we, ook bij nader onderzoek, geen van beiden ontdekken.

De kamer was rijk ingericht met allerlei antieke meubelen. Het leek wel een museum. Blijkbaar had de eigenaar of eigenaresse een hoop spulletjes op te bergen. Een groot kabinet, met uitbundig houtsnijwerk stond dicht naast een klein kersenhouten dressoir waarboven een schilderij met een klassieke compositie van een stilleven was opgehangen. Het schilderij verbeeldde een opstelling met als centraal thema, een naar de tijdgeest gestileerd schaakspel. Het spel was in volle gang. Slechts een paar stukken stonden nog op het bord, het spel in een vergevorderd stadium. Ik had geen tijd voor het opnemen van de stelling, maar rondom het bord waren omgevallen stukken afgebeeld. Op het dressoir stond een grote fles met een heldere vloeistof, eronder zagen we een rek met drankflessen en glazen.

Aan de andere kant van de kamer bleef ik geboeid staan kijken naar een zeer ingenieuze koperen sterrenkijker die tegen een muur stond opgesteld.

Alsof hij er dwars doorheen kon kijken. Tot mijn grote verbazing nam Cathal ongevraagd aan de tafel plaats en ging zitten alsof hij hier al jaren woonde.

‘Ha, eindelijk weer eens zoekers in mijn torenkamer’, kraakte een onvaste vrouwenstem. Het geluid kwam achter het zware wandkleed met de bijzondere symbolen vandaan en de spreekster stapte de kamer in. Een oude, kleine, vrouw met een marmerwit gezicht, zwaar getekend door de diepe sporen van de onmiskenbaar hoge leeftijd, liep in de richting van het grote kabinet met de glas-in-lood deur. De leeuwenkoppen met koperen ringen in de bek. Het rijke, bijna bombastische, houtsnijwerk.

Het eerste wat mij aan haar opviel was haar dwingende, resolute uitstraling. Niet het type vrouw dat enige tegenspraak zou dulden, uitgedrukt in het korte dwingende gebaar waarmee ze mij liet weten dat ik ook achter de tafel plaats moest nemen. Ze liep naar de kast en pakte een fles met een dieprode vloeistof en drie stevige glazen op robuuste stelen. Haar benige blauwdooraderde hand vulde de glazen waarvan Cathal en ik er een kregen aangeboden.

Argwanend wachtte ik iets te lang met het aannemen. Dit werd meteen bestraft.

‘Als je zo flink bent om een gat in mijn toren te slaan dan kun je ook wel met ons drinken,’ klonk het scherp. Ze vervolgde, ditmaal een stuk milder en zelfs met een plechtige ondertoon: ‘Mijn naam is Tara, welkom in het Voorland.

Onder de bewoners sta ik bekend als de Torenwachter. Overal waar de zoekers het land binnenkomen, zullen ze als eerste op mijn toren stuiten. Je kunt er niet omheen en na een bezoek aan de torenkamer komt ook niet iedereen er weer uit.

Hoewel ik moet toegeven dat ik voor de meeste bezoekers een eenvoudiger toegang gebruik. Maar jij, kleine man, jij moest zo nodig je krachten op mijn toren uitleven en ik heb je maar je gang laten gaan. Begrijp me goed dat je dankzij mijn mildheid nog leeft, kleintje.

Als het aan de muur had gelegen dan had hij liever jouw onbezonnen energie weerkaatst en je met je eigen vlammenbundel gedood. Voor deze brutale schending van de eer van mijn toren zullen jullie hoe dan ook moeten boeten. Jullie kunnen de straf voor deze schaamteloze inbreuk in mijn heiligdom afkopen door een opdracht in het Voorland uit te voeren.

Als jullie daartoe niet bereid zijn, of de opdracht niet naar behoren uitvoeren, dan zullen jullie merken dat je ook het Voorland niet uit kan komen zonder een bezoek aan mijn toren. Vele mislukte voorbijgangers dalen nu nog af op mijn wenteltrap zonder begin of einde. Duizenden keren draaien ze om de spil de diepte in totdat ze sterven van honger, dorst en vermoeidheid. Mijn trap is net zo hoog als ik wil. Mijn torenkamer kan ik zelf na één omwenteling bereiken. Dat het ook anders kan, blijkt uit het feit dat ik jullie onderweg naar boven even heb bezig gehouden. Enfin, ik zal opnieuw mijn goedheid tonen, drink met mij en ik zal jullie de opdracht geven.' Nadat ze uitgesproken was en haar woorden goed en wel tot me waren doorgedrongen hief Tara het glas, keek ons aan, en nam een flinke slok. Cathal aarzelde geen moment en dronk met haar mee.

Ik voelde opnieuw de priemende blik van Tara en werd gedwongen om ook te drinken. Nadat ik het glas weer neergezet had, kon ik met moeite een gevoel van triomf onderdrukken.

Wat er ook mocht gebeuren: de wijn was echt verrukkelijk en ik wist straks waar de onderste trede moest zijn, waar ik de muur doorbroken had. Tara nam weer het woord: 'De opdracht is simpel. Twee delen van het Voorland worden bewoond door een levend schaakspel. Aan dit schaakspel ontbreekt echter één stuk, alleen niemand weet welk.

Het spel kan uiteraard zonder dat ontbrekende schaakstuk niet gespeeld worden. Het vormt met zijn afwezigheid de belemmering om de schaakpartij van start te laten gaan.